Ч 17 (13 915). Львів, середа 23. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (16) число „Діла" підпало конфіскаті за одну статтю на 3. і 4. сторонї (в цілости) і за закінчення фейлетону Івана Німчука „Київ у часі проголошення злуки" (6 рядків). Це вже друга з черги конфіската „Діла" в цьому році.

РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ В У. Н. Д. О.

У вівторок, 22-го січня ц. р., відбулося в домівці Українського Національно-Демократичного Обєднання в год. 1-шій сполудня святочне засідання Президії, Екзекутиви та присутніх у Львові членів партії, присвячене великим роковинам 22-го січня.

Засідання відкрив *ред. В. Мудрий*, святочну, дуже цікаву змістом і ревеляційну особистими споминами промову виголосив голова УНДО *пос. д-р Дмитро Левицький.* Після промови провідник сходин замкнув засідання, а всі присутні відспівали на закінчення національний гимн.

Справа сарських еміґрантів у Лізі Націй.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Ліґа Націй перед закінченням своєї сесії розглянула ще меморіял французького уряду про сарських еміґрантів. Французький уряд заявляє, що Ліґа повинна припинити еміґрацію зі Сарщини, впливаючи на її причини. Така була ціль німецьких зобовязань з 2. червня і 13. грудня ц. р. За виконання тих обовязків слідкувати повинна Рада Ліґи й арбітражний трибунал. Точне виконування тих зобовязань усуне побоювання і припинить еміґрацію, яка при теперішніх умовинах на ринку праці булаб затяжною проблемою і для еміґрантів і для населення, серед якого воно опиниться. Одначе без огляду на довіря до майбутніх заяв німецького уряду і міжнародніх ґарантій уже тепер існує проблема сарських еміґрантів. На другий день по плебісциті на французькім кордоні появилися численно мешканці Сарщини. Обовязки Ліґи Націй до сарських еміґрантів інші від таких обовязків до інших еміґрантів. 15 років Ліґа управляла Сарщиною, якої мешканці були її громадянами. Більшість тих, які хочуть тепер виеміґрувати, голосувала мабуть за вдержанням адміністрації Ліґи. Тому теж Ліґа має супроти них безпосередню відповідальність. Вдержання та розміщення еміґрантів мусить обтяжити буджет Ліґи. Куди прикрішою справою, яку не можливо було би розвязати без співпраці Ліґи, буде розміщення еміґрантів. Зрештою Ліґа має вже досвід і відповідно вишколені орґани, до яких Ліґа може відкликатися, або створити спеціяльні. В найближчих місяцях Франція буде мусіла приняти кілька тисяч французьких громадян, які замешкують тепер Сарщину. Всеж таки французький уряд не замкнув кордонів, підготовив помешкання і допомогу.

Рада Ліґи, розглянувши меморіял, вислухала ще голосу ґенерального секретаря Ліґи. Секретар Авеноль заявив, що буджет Ліґи не має зайвих кредитів. І коли найближчі збори Ліґи рішать вписати до буджету видатки на еміґрантів, то це може статися щойно від 1. січня 1936. р. Після того Рада Ліґи доручила свому референтові від еміґрантів зладити при співпраці комітету трьох відповідні пропозиції, які Рада розгляне на червневій сесії.

ЗІНОВЄВ І КАМЕНЄВ ДЕЗЕРТИРАМИ?

МОСКВА, 22. 1. ПАТ. На вчорашньому засіданні, яке відбулося з приводу роковин смерти Леніна, були присутні найвищі представники совітської влади, між ними Сталін, Молотов, Каганович, Ворошилов і ін. Промову, присвячену памяти творця большевизму, виголосив Калінін, який обговорюючи діяльність Леніна, заявив, що від часу, коли Зіновєв і Каменєв у жовтневих днях боротьби втікли з поля бою, Ленін назвав їх дезертирами, які перейшли властиво вже до контрреволюційного табору, — не багато можна докинути до тих слів. Можна сказати ще тільки, що оба є терористами, які звернули свою діяльність проти трудової кляси та її представників. Чи слова, сказані Леніном тому 17 літ, не актуальні ще тепер? — закінчив Калінін.

Масові арештування робітників у СССР.

До Гельсінґфорсу надійшли вістки, що процес Ніколаєва, вбивника Кірова, викликав фермент між робітниками морських варстатів у Севастополі. Робітники, не зважаючи на погрози ҐПУ, зійшлися на віче й обговорювали внутрішнє положення в СССР. ҐПУ арештувало понад 100 осіб; вантажними автами негайно відвезли їх на залізничий двірець, а звідти відвезли їх невідомо куди. У Миколаєві робітники відмовились підписати рішення з домаганням строгих кар в приводу вбивства Кірова. Виконний комітет замкнув усі робітничі орґанізації і фабричну споживчу кооперативу.

ЮГОСЛАВІЄЮ БУДУТЬ ПРАВИТИ ФАШИСТИ.

Телеграма до „Таймсу" з Білгороду сповіщає, що премієр Єфтич взявся за координацію чотирох фашистівських груп в Югославії, щоб при їх допомові правити державою. Є це словінські „Бойовники", хорватська „Югославянська Акція", боснійський „Збор" і „Сербський Хліборобський Союз". Всі ті орґанізації малиб створити „Югославянський Народній Рух" і зібрати всі творчі сили для підтримки уряду.

Друга телеґрама до тієї ґазети з Відня згадує про важну переміну у відносинах між Югославією та Італією а також й інших держав у середній Европі, щоби забезпечити постійний мир в Европі. Замітним в цій справі є вислів чеського міністра Бенеша: „Смерть короля Олександра отворила очі світа на деструктивну ролю ревізіоністів". Але в парі з тим прийшли вісти, що вся Мала Антанта шукає способу заспокоїти бодай вчасти бажання покривджених при заключенні версальського мира держав і так привернути на довгі часи мир.

Продажа східно-китайської залізниці.

ЛЬОНДОН, 22. 1. ПАТ. Райтер повідомляє з Токіо, що вчора підписали договір про продажу східно-китайської залізниці представники Японії, Манджу-Ко і СССР. Ціну продажі устійнили ще минулого року, тепер полагодили цілу низку спірних справ, звязаних з продажею залізниці.

ОСТАННЯ ПАЦИФІКАЦІЯ МАРОКА.

З мароканського порту Казаблянки відплив корабель, везучи поверх 50 тон пальної оброї, відобраної повстанцям підчас пацифікаційної акції в горах Великого Атлясу. Цілий вантаж кинули в море на глибині 1000 метрів. Був це останній акт пацифікації Марока.

Творці революції жертвами революції.

(Кореспонденція з Чехословаччини).

Прага, січень 1935.

Убивство Кірова потягнуло за собою не лише масові розстріли самих заговірників і жертв, які з убивством не мали нічого спільного, але і зготовило сумний кінець двом колишнім півбогам комунізму — Зіновєву і Каменєву. Обох їх засуджено на тюрму.

Зіновєв і Каменєв — так як і Троцький — це прихильники безкомпромісового комунізму, це доктринери вічної, постійної революції. Колись, коли ще „світова революція" була ударним гаслом комінтерну, оба вони були дійсними і непомильними вождями третього інтернаціоналу, були вірними товаришами і правою рукою Леніна, були тими, що безоглядно і криваво будували власними своїми руками той „рай на землі", в якому приходиться їм нині жити не як тим, що в цьому раю далі рішають про життя і смерть міліонів, не як тим не багатьом вибраним, але як тим багатьом проклятим і засланим. Колись оба вони були тими большевицькими корифеями, яких іменами перехрещувано на всі лади не лише вулиці та площі міст, але й цілі території СССР. Колись — і то ще не так давно — критикувати їх означало те саме, що підписати на себе присуд смерти або щонайменше дістатися безповоротно туди, куди вони тепер самі помандрували. А нині про них пишуть ось що:

Між большевицькими вождами є побіч ідейних працівників теж чимало каріеристів революції, для яких революція це передовсім джерело їх екзистенції і то екзистенції ситої та вдоволеної. Найдосконалішими типами таких каріеристів були якраз Зіновєв та Каменєв.

„Революційний детектив" Зіновєв виступав все на сцену тоді, коли треба було в масі розбудити найнижчі інстинкти, коли треба було з людини зробити звірину, коли на порядок дня виринало питання „кровопролиття та рабунку". Його спеціяльністю було підготовлювання масових сцен ґрандіозних погромів. Це його крівавим ділом було тих 800 невинних жертв, які 1918 р. розстріляно в Петрограді з пімсти за смерть Урицького. Ніхто інший лише Зіновєв був тим, який закликав у цьому часі петроградських робітників, щоб розграбили шістьсот гарнітурів білля по царі Миколі II й „дали доказ, що й вони вміють носити таке саме ніжне білля, яке носили царі". Це Зіновєв грозив російській інтеліґенції, яка саботувала совіти, що голодом примусить її вступити до них на службу.

В жовтні 1920 р. був Зіновєв у Німеччині на зїзді незалежної соціялістичної партії, щоби перетягнути її на бік комунізму. У своїй промові в Галле він говорив: „Коли в Німеччині вибухне революція — не будьте мягкого серця, бо за цю мягкість дорого заплатите! Інтереси революції мусять стояти вище від пролятої крови. „Пімстіть своє приниження і свою кривду. Ви мусите вжити терору — а це не буде вашою виною, але виною проклятої буржуазії". Само собою що після такої промови німецький уряд виданив з Німеччини „дорогого" гостя, а еліта німецького робітництва лишилася вірною соціялдемократичній партії.

Усю енерґію і кровожадність виявив Зіновєв щойно після большевицького перевороту.

Жовтнева революція була для нього фактично несподіванкою. В передден 26. жовтня тримався здалека від усіх подій, а в самі дні перевороту поводився так, що вповні заслуговував на характеристику подлого боягуза, а не пана над життям й смертю населення столиці, яким мав незабаром стати. Але після вдатного жовтневого перевороту, коли вже минула для нього безпосередня небезпека, Зіновєв скоро вжився у свою нову ролю. Після перенесення столиці з Петрограду до Москви, Зіновєв став необмеженим паном Петрограду, але правити не вмів. Агітатор не був спосібний до позитивної праці і тому не диво, що непорядки в місті розрослися до химеричних розмірів. Лишився і на далі тільки агітатором, а його доменою став третій інтернаціонал — комінтерн. Тут цілий найшовся у своїй ролі розкладового елементу, працюючи в напрямі викликання „світової пожежі" — світової революції. Але й ця його праця була безуспішна. Світова революція не прийшла.

Коли після смерти Леніна 1924 р. пішов бій за владу в комуністичній партії, Зіновєв повів головний наступ на Троцького, що мав найбільші вигляди і найбільші дані на те, щоби стати наслідником Леніна. Зіновєв закинув Троцькому меншевицьку ідеольогію й змагання завести в партії фракцій — і побідив. Але й сам нічого не виграв. Навпаки. Вже в два роки після цього його викинули з політбюра і то якраз за те, що старався в партії витворити фракцію, яка загрожувала розбиттям партійної едности. Зіновєв пішов до Каносси, побоявся за свою шкуру, покорився Сталінові і сповняв ріжні функції, які йому приділяв той, на чиє місце хотів сам засісти. 1932 р. Зіновєва знову виключили з партії. Знову прийшло покаяння і нове помилування. Але тепер вже Зіновєву не довіряли й хоча здається йому не доказали безпосереднього звязку з убивством Кірова, його позбулися і цим разом вже, здається, раз на все — дефінітивно.

Таким самим типом „большевицького каріериста" був теж Каменев, бувший предсідник московського совіту, заступник голови ради народніх комісарів, а в часі недуги Леніна і його заступник. Отже теж неабияка большевицька фігура. А нині пишеться про нього, що це була лиш дуже пересічна людина. Тип, який у найбільше важних моментах вів себе все дуже нерішуче й обережно. В вечір перед жовтневим переворотом Каменев написав листа до партії, що не візьме участи в перевороті, але зараз після перевороту його комунізм був мов скала, а це помогло йому до його великої большевицької карієри. Як доказ його слабого характеру каріериста пригадується нині таку подію: Коли Ленін підготовляв ґрунт для комунізму в Росії, доручив Каменеву вишкіл у большевицькому дусі робітників-членів державної думи. В часі війни декого з них поставили перед суд за антимілітаристичні промови, які їм писав Каменев. Каменев попав теж під суд, але коли робітники боронили своїх промов як своїх переконань, то Каменев вирікся їх і всьому заперечив. Робітників-послів покарано кількалітньою тюрмою, а Каменев викрутився з цілого процесу малою карою. Такий був Каменев, для якого всі засоби були добрі, коли йшло про досягнення особистої мети. Так як Зіновєва, так теж і Каменева два рази викидали з партії, два рази він каявся і його знову приймали, а нині він разом із Зіновєвом помандрував до тюрми, куди йшли тисячі тих, яких колись вони самі туди посилали.

Така доля стрінула творців революції з рук самої таки революції. Але цих творців було більше — чи й їх доля буде теж така?

М-н.

Наші дороги та способи їх удержання.

Загальні уваги та виступ посла Дм. Великановича у соймі.

Відома річ, що основою господарського стану кожного краю є між іншими потребами в першій мірі добрі дороги. Не дивниця, що державні керманичі докладають всіх зусиль, щоби удержати в доброму стані комунікаційні шляхи і видумують ріжні способи, щоб добути на це грошей. Так у Польщі видали в 1920 р. закон про податки на дороги, складані до Кас Повітових Рад, видали закон про обовязок виконувати шарварки (дивна річ, що Познанщина не має шарварків), а в 1931-2 р. видали закон про „державний дороговий фонд". Крім цього поважні суми у формі кредитів або допомог на працю при дорогах для безробітних йдуть зі стоміліонового фонду праці. Інша річ, чи фонди, складані з великим трудом народом на удержання і будову доріг, йдуть на властиві цілі. При цьогорічній буджетовій дебаті над буджетом міністерства комунікації це питання посли піддали основній критиці. Зі звіту буджетового референта довідуємося, що через лихі дороги є в Польщі дуже трудною моторизація краю і тому крім мотоциклів є тут усього 25.000 механічних возів, а в розваленій Росії є їх 150.000. Коли в інших державах число авт і автобусів зростає, то в Польщі від 1930 р. зменшилось на 27 відс. Господарські втрати краю через злі дороги обчисляють на яких 500 міліонів зол. у рік.

В цьому році впливи на потреби доріг, преліміновані на 21,913.000, збільшено кредитами до суми 70,840.000. Ці гроші вже розійшлись, а на найближчий буджетовий рік для заспокоєння найконечніших дорогових потреб виявляється конечна сума 132.000.000 зол. Тому, що фінансово-господарський плян передбачує у прибутках суму ледви 28,270.000 зол., міністер комунікації буде примушений добре наклопотатися, звідкіля цих грошей добути. Очевидно, одиноке джерело буде кредит, і якийсь спосіб нового обтяження громадян у формі фізичних чинитьб та оплат.

МІСТ У РІЗДВЯНАХ.

У дискусії над буджетом про удержання доріг посол. Дм. Великанович порушив кілька днів тому такі справи: Перед заввагами про господарку дороговими фондами ствердив, що офіціяльні чинники не виконують постанов парляменту, а за примір подав, що хоча 2 роки тому підчас буджетової дебати в комісії і соймі принято українську резолюцію про субвенцію на будову моста у Різдвянах пов. Теребовля, — то донині субвенції не виплачено. Промовець просить міністра, щоби перевірив, хто саботує ту ухвалу, чи Повітовий Виділ в Теребовлі чи воєвідство в Тернополі чи може департамент публичних робіт в міністерстві комунікації. Приступаючи до мерітум справи, промовець ствердив:

Джерелом засобів до удержання доріг є: 1) державний дороговий фонд, скріплений фондом праці, 2) дорогові податки до Повітових Рад, 3) шарварки по громадах.

„Державного дорогового фонду покищо (казав пос. Великанович) не буду торкатися тому, що це справа нова. Зате займуся справою, якою безпосередньо зацікавлене українське громадянство, а саме дороговими податками до Повітового Виділу та шарварками по наших громадах".

ПОДАТКИ НА ПОВІТОВІ ДОРОГИ.

„Стверджую, що істнування податку на удержання доріг, складаного до Повітового Виділу, це дуже нездорове явище. Громадяни складають великі суми, бо здебільша 100 відс. того, що платять на державні податки, а гроші у величезній скількості йдуть на зовсім інші потреби і в дуже малій скількості на удержання доріг. Наше парляментарне представництво виступало проти тих податків і дальше буде проти них виступати, маючи на увазі господарювання грішми, яке є тепер. У численних повітах около 50 відс. складаних дорогових податків іде на адміністрацію, поважне число тих грошей уживає Повітовий Виділ на свої біжучі потреби, головно на оплату канцелярійного персоналу, а дуже мала квота йде на розбудову чи перебудову повітової дороги. Знаємо випадки, як це було у жовківськім повіті, що Повітовий Виділ назначує високі премії урядовцям, що надзорують дороги, хоч вони є платні місячно, як урядовці Повітового Виділу. Є випадки, що в деяких повітах перебудова дороги коштує 3.000 зол. за 1 км. разом з адміністрацією. Коли би всі гроші, які впливають до Повітової Ради, зужито на потреби повітової дороги, то за кілька літ можна би перебудувати дороги в цілому повіті. Приймім, що повіт складає пересічно 150.000 на рік; отже коли на 1 км. виходить 3.000 зол., тоді за один рік можна перебудувати 50 км. дороги. З досвіду знаємо, що так не діється, а гроші складані громадянами з найбільшим трудом і нераз насильно стягані, ужиті на інші потреби, щезають. Це доказ, що державні керманичі замало контролюють спосіб уживання фондів, складаних до Повітового Виділу".

УКРАЇНЦІ-ДОРОЖНИКИ.

„Також політика Повітових Виділів в прийманні українців до служби при дорогах в характері дорожників стає щораз більше докучливою і нашому чоловікові у виїмкових тільки випадках вдається залишитись на тій службі. Коли говорю про робітників при дорогах, то не можу поминути мовчанкою факту, що урядові круги спроваджують на наші землі робітничі кольони для роботи при дорогах з західних земель Польщі та в той спосіб позбавляють праці місцеве населення, яке терпить великі недостатки і ніде не має заробітку.

Повітові Виділи стараються також перекинути більші тягарі на поодинокі села в той спосіб, що значну часть повітових доріг викреслюють зі свого катастру, а передають на громади.

Кінчаючи свої уваги до політики Повітових Рад в господарюванні дороговими повітовими податками, ставлю вимогу: а) скасувати податки на повітові дороги, б) коли вже не дасться цього змінити, то означити норму, що Повітовий Виділ не буде стягати більшої суми, як 50 відс. податків державних, в) убогим громадянам, таким, що не можуть повітового дорогового податку платити готівкою, дати змогу сплачувати ці гроші у формі роботи".

ШАРВАРКИ

„Коли йде мова про чинитьбу громадян при удержанні громадських доріг у формі шарварків, то мушу ствердити одну аномалію: як може істнувати закон, який обтяжує тільки частину польської території обовязками примусових чинитьб на громадських дорогах, а рівночасно інші території, прим. Познанщина, цього обовязку не мають? Уважаю за відповідне ствердити, що виконування шарваркових робіт при дорогах на наших землях діється без ніякого пляну, є хаотичне і дуже часто стає предметом докучливости війта на громадянах і кривдження бідніших у хосен багатших. Рівнож при шарваркових тягарах не виконують своїх обовязків двірські обшари й упривілеєні верстви. Треба, щоби Міністерство Комунікації цю справу унормувало і через повітові органи видало розпорядження, щоби шарварки виконувано відповідно до маєткового стану громадян, а також — пляново і в таку пору, коли люди мають змогу і час виконати шарварок. Треба примусити до більших коштів на удержання громадських доріг двірські обшари та промислові і купецькі круги, які в поважній мірі зужитковують і нищать громадські дороги. Зачуваю, що керуючі чинники мають намір шарваркові обовязки поширити поза межі громади і у формі чинитьб вимагати шарварків на деяких відтинках повітових доріг. Наш Клюб ані наше громадянство на такі тягарі ніколи не погодиться, а коли вже традиція шарварків має в громаді остатися, то цей обовязок не сміє вийти поза межі села і повинен обовязувати в рівній мірі, або всі громади Польщі або ніякої. Основою правильного виконування шарварку повинен бути справедливо зложений кожного року дороговий преліммінар, в якому тягарі на шарварки були би розложені відповідно до маєткової сили податників даної громади".

Конкурс „Діла“ на пять статтей.

ТЕМА КОНКУРСОВИХ СТАТТЕЙ: „ЗАСОБИ Й МОЖЛИВОСТИ РОЗБУДЖЕННЯ І ПЛЕКАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ЕНЕРҐІЇ“.

Редакція „Діла“ розписує цим конкурс на пять статтей на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енерґії“.

Фундатором конкурсу є американський українець п. ВАСИЛЬ ТИХИЙ, той самий, що уфундував минулого року конкурс на пять статтей на тему: „Як розбудувати варстати праці?“ Про мотиви цьогорічного конкурсу на названу тему п. Василь Тихий пише так: „Розумію, що розбудження енерґії потрібне нашому народові на те, щоби перевести в життя ріжнородні проєкти, між іншими проєкти подані в попередніх конкурсових статтях на тему: „Як розбудувати варстати праці“.

За ПЕРШУ конкурсову статтю фундатор конкурсу призначує 15 американських долярів премії, за ДРУГУ 10 ам. дол., а за три інші по 5 амер. дол. Усі премійовані статті будуть надруковані на сторінках „Діла“.

*

Кожний учасник конкурсу мусить надіслати статтю на адресу редакції „Діла“ найпізніше до дня 5-го лютого 1935 р.

Стаття не може бути довша як на 240 рядків друку в „Ділі“.

У конкурсі не можуть брати участи професійні журналісти.

Оцінку надісланих на конкурс статтей переведе окреме жюрі, зложене з фахових журналістів і громадянських діячів, яке зорганізує редакція „Діла“.

Не робіть українців -- нацією жалібників!

Коли впаде на нарід велике нещастя, коли нпр. землетрус стрясе рідним краєм і похоронить під руїнами домів та у челюстях землі десятки тисяч жертв і надбання поколінь, коли згорить велика школа, повна малих дітей або вибух у копальні засипає сотки робітників а подробиці такої катастрофи схвилюють весь без виїмку нарід, — коли рідна армія програє рішаючий бій, який не лише потягає за собою стільки-то жертв у ранених і вбитих, але й віддає всю батьківщину на довгі роки чи навіть століття у неволю, — коли зараза у короткому часі спустошить край, — тоді дотичні чинники проголошують національну жалобу. Вони йдуть назустріч загальному настроєві громадянства, яке вкрите смутком та бажає дати орґанізований вислів тому свому смуткові. Очевидно, жалобу проголошують завжди на *дуже короткий*, точно означений і обмежений час: бо життя завжди панує над смертю, бо смуток є поганим дорадником та спутує енерґію діла, зате радість є товчком до всякого творчого почину, *бо нарід, який живе у вічній жалобі, не здібний до поступу, до відпору ворожим затіям, до відбудови втрачених позицій.* Тому нпр. недавно, коли вбито короля Олександра, який справді був для сербів наче персоніфікацією геройської боротьби за волю, і коли наслідком того атентату явилося марево нової війни, — проголошено в Юґославії жалобу — на шість тижнів. Союзницькі держави, щоби заманіфестувати свою політичну солідарність, проголосили у себе жалобу на три дні. Коли ввесь український нарід був до глибини порушений катастрофою на Совітській Україні, Комітет, вибраний всім українсько-галицьким орґанізованим громадянством, проголосив *один день* загальної жалоби. Чим коротший час такої жалібної маніфестації, тим краще вона вдається, — чим довший, тим вона слабша, а то й зовсім невдала, бо люди є тільки людьми і мусять повинуватися законам всесильного життя.

Це аксіомні правди, які ніде у нікого на цілому світі не викликують ніяких сумнівів. На жаль, у нас багато дечого діється не так, як у світі. Два роки тому, нпр., проголосила молодь жалобу. На цілий карнавал. Наслідок був такий, що багато молодих людей ходило на *польські*, а по ріжних „Пекелках“ і інших прилюдних дансінґових домівках появилися українські кліснти, яких досі там не бувало! І коли після того прийшов нормальний черговий карнавал — стільки було українських забав, як ще ніколи не бувало, і старих та молодих огорнув наче шал танцю, — наче після якоїсь великої події, що ввесь нарід пройняла виїмковою радістю...

Скаже дехто: ганьба тим, що виломилися зпід солідарности жалоби. Очевидно, що кожне самочинне виломлювання себе зпід якоїнебудь гуртової солідарности, хоч би навіть не всі потоджувалися з доцільністю самої справи, це негарна річ. Гаразд, — але навіщо створювати ситуації, в яких з математичною точністю можна заздалегідь передбачати, що викликується явища, які саму справу компромітують? Навіщо створювати самому ідеальні умовини для ломання характерів, коли нема у нас такого величезного молодого активу, щоби згори з легким серцем зрікатися „слабших духом“, тим більше, що між тими „слабшими“ находяться інколи одиниці, про яких саме істнує опінія, як про „найсильніших“!...

Зачуваємо, що дехто з молоді знову починає робити „жалібні“ імпрези, виявляючи свою патріотичну енерґію у цілком дивоглядний спосіб. Так ось кілька днів тому якісь молоді люди прийшли розбивати забаву в одному українському робітничому товаристві. Вживали арґументу — жалоби. Молодих людей хитро-мудро спекалися, двері забарикадували і цілу ніч бавилися. У відплату у домівці того товариства вибито камінням шиби. В іншому місці при такій самій історії інтервеніював поліціянт, а на одному передмістю Львова прийшло до жалюгідної сцени, з потерпівшими по обидвох сторонах.

Жалоба? Яка, за що, через віщо? Арґументу про жертви боєвиків ніхто не розуміє. Як це так, адже орґанізація, яка проголошує принцип „перманентної революції“, рахується згори з неминучістю жертв. Що більше, такі жертви це для неї цілком нормальне явище, яке було, є і буде, як довго істнуватиме така орґанізація і такі методи її діяльности. Чи в такому разі має істнувати *перманентна національна жалоба?!* Чи такий жалібний всенаціональний настрій відповідає націоналістичній ідеольоґії?! І чи взагалі має якунебудь вартість така жалоба, якщо щойно треба силою її накидати та за яку треба боротися фізично, у буквальному розумінні? Чи саме такі явища не підривають найболючіше і авторитету тих молодих осіб, які проголошують жалобу, і самої ідеї жалоби та й самої справи, яка має стати предметом жалоби?! І врешті річ найважніша: національна жалоба, це така велика річ, що її не можна рішати в одному, якомунебудь гурті, — не можуть її рішати хочби найідейніші молоді одиниці, які до того назовні виступають *анонімово*. Покликані до цього найбільш відповідальні чинники без огляду на партійну приналежність і спосіб проголошення жалоби мусить бути такий, який не викликував би в нікого найменших сумнівів!

З тих усіх міркувань здається нам, що це велике непорозуміння. Що одиниці, які роблять тепер жалібний шум, або не здають собі справи з повної прислуги, яку роблять ідеї, якій служать, — або це одиниці, які мають за ціль вносити лише розгардіяш у наше і так білолашне життя, та які з орґанізованою українською молоддю взагалі нічого спільного не мають.

Радимо не доводити до балканізації внутрішніх українських відносин — бодай на такому ґрунті, як карнавал. *Радимо не робити з української нації нації жалібників.* Вимагає цього саме повага ситуації.

Льойд Джордж соціяльним реформатором?

Праґа, 17. січня 1935.

Нема ще й двох тижнів, як на сторінках европейської преси можна було вичитати сензаційну вістку, що в Анґлії відбудеться ще, здається, цього року великий соціяльний переворот. Переведуть його не большевики-революціонери, але клюб поступових міліонерів під проводом відомого анґлійського політика Давида Льойда Джорджа. Хоч Льойд Джордж доживає нині 72-го року життя, то все таки про нього говорять в Анґлії як про корнвалійського льва, що все готов не тільки анґлійському, але й світовому загалові принести ще неодну несподіванку своїми молодечими й радикальними ідеями, замислами та плянами.

Яку ролю відіграв Льойд Джордж в анґлійській і світовій політиці, особливож у часі світової війни і після неї, загально відомо. Перед кільkoма роками Льойд Джордж покинув бурхливе політичне життя й осів в Корнвалії, щоб тут у тиші та спокою доживати свої старечі роки. Щоб забити довгий час, купив він собі тут величезні пустарі і в короткому вже часі зробив з них не лиш добре загосподароване, але й дуже дохідне рільниче підприємство. Вільний час використовував великий старець на обдумання й вироблення пляну повного переустрою господарської і соціяльної структури Великобританської Імперії. Свій плян обіцяв Льойд Джордж викласти прилюдно дня 17. січня ц. р., отже саме в день, коли я ці рядки пишу для нашого часопису. Вся британська держава з нетерпеливою цікавістю жде, що скаже досвідчений корнвалійський лев, тим більше, що вже багато було таких, які хотіли поправити теперішній світ, а Льойд Джордж досі у всьому свому житті не брався за ніяке діло, яке не скінчилосяб успіхом. Свій плян виробив Льойд Джордж не сам, але по довгих нарадах зі своїми приятелями.

На запит журналістів, яка є суть цілого його реформаторського пляну, Льойд Джордж відповів лиш зовсім загально: Не треба боятись думки цілковитого господарського перевороту. Мої приятелі, які зі мною над пляном співпрацювали, зовсім цього не боялися, хоча це ріжні банкирі, великі промисловці, великі землевласники та фахівці в ріжних ділянках господарського життя. Те, до чого ми прямуємо, це радше революція, переведена богачами в користь бідних, щоб у цей спосіб не допустити до революції бідних проти багатих. Льойд Джорджових приятелів називають загально в Анґлії „клюбом поступових міліонерів“, а їхня поступовість сягає так далеко, що вони домагаються навіть соціялізації державного банку „Банк оф Інґленд“. Льойд Джордж сказав далі журналістам, що його плян розроблений до деталів, а його провідною ідеєю є зовсім новий поділ всіх багацтв народу. Грошеві інституції, фабрики, кораблеві кампанії, залізарні, копальні, електрівні, ґрунтові маєтки на селі і в місті — словом: усі цінности й усі засоби для творення таких цінностей мають стояти до послуг у досягненні наміченої пляном загальної мети.

Льойд Джордж глибоко переконаний, що для переведення його пляну в життя не треба буде ніякої „парляментарної аритметики“, бо міліони населення Британської Імперії приймуть його з радістю за свій. „Нарід сам, і то мирним шляхом, може створити собі новий порядок світа, а це він досягне легко, коли прийме наш плян. Про все докладніше довідаєтесь від мене аж 17. січня“ — так закінчив Льойд Джордж свої скупі відомости про свій грандіозний плян. Побачимо, чи новий реформатор дотримає своєї обіцянки? *М—н.*

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„ЛОВЛЯ ДУШ". — ПЕРШІ ПРИЗНАКИ „ПРИЯЗНОГО" ВІДНОШЕННЯ.

„Бюлетин Польсько-Українські" з 20. січня приносить ось-таку невеселу вістку з наших північно-західних земель:

Довідуємось, що справа союзної приналежности українських кооператив б. російської займанщини дальше спричинює метушню в досі замкнених рядах цих кооператив. Бажанням керманичів української кооперації було, щоби давні члени РСУК-а всі разом вступили до новоосновaного „Звйонзку Спулдзельні Рольнічих і Госп.-заробкових" у Варшаві. Тимчасом частина сільських кооператив для загального закупу і збуту, зголосилась до варшавського „Сполем", дарма, що він є централею міської споживчої кооперації і що йому признано покищо права ревізії тимчасово, подібно, як РСУК-ові. До „Сполем" зголосились холмські сільські кооперативи. Окружний відділ „Сполем" робить заходи, щоби приступили до нього українські кооперативи теж з повітів влодавського і грубешівського. На терені Волині деякі кооперативи розглядають можливість приступлення до новозаложеного Рев. Союзу „Гурт".

Стільки „Бюлетин". З іншого знову джерела довідуємось, що польські рев. союзи (очевидно крім „Гурт-у" Волошиновського, де сидять теж наші „земляки") вже з самого початку зовсім не шанують української мови і безцеремонно накидають письма, зложені виключно в польській мові.

Польська хроніка.

ҐОСПОДАРСЬКА ЕКСПАНЗІЯ ПОЛЬЩІ.— ПІДҐОТОВКА НОВИХ ЕКСПОРТОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.

Треба признати, що Польща, яка щойно після загострення господарських взаємин з Німеччиною (відома митна війна) вийшла „в світ" зі своїми сирівцями і півфабрикатами (менше готовими виробами), безупинно старається здобувати нові ринки збуту. Вона подекуди в конкуренційній боротьбі вже небезпечна й останній вугільний договір, що його Англія заключила з Польщею, говорить про це найкраще. Не зважаючи на велику пропаґанду, якої змістом є придбати „внутрішніх ринків" (Волинь, Полісся, тощо) і яка насвітлює великі можливости збутові на тих теренах, Польща не зрікається із закордонних можливостей. Навпаки — дуже уважно слідкує вона за ними, доцінюючи вагу девіз, які приносить кожна експортова чинність. Та і з неменшою увагою слідкує закордон за госп. експанзивністю Польщі. Сьогодні, де так важко дістатись на чужий ринок, кожна держава заздрим оком глядить на свого конкурента. Ось останні промови гр. Шембека і посла Валевського на буджетовій комісії обговорює вже закордонна преса, нотуючи великі осяги Польщі в „експортовій офензиві". Велика рухливість польських „почесних консулів" промощує шлях польським товарам до багатьох далеких ринків. Також Експортовий Інститут у Варшаві працює пильно і готовить „рухомі вистави" для Китаю, Манджурії і Японії. Збут в Африці зріс у 1934 р. дуже міцно, також південно-американські краї стали приступніші.

ЩЕ ПРО ПРИМУСОВІ БРАНЖОВІ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

У святочному числі „Діла" розглянули ми справу введення господарсько-орґанізаційного примусу з точки наших національних інтересів. Показується, що кандидатів до такого примусу є щораз більше. Але всі вони не вповні розуміють суть новелізації промислового права. Вони хочуть, аби їх примусові бранжові орґанізації мали **характер картелів,** отже нормували ціни, умовини продажі, приділ достав, тощо. „Ц. Ґазета Гандльова" звернула на це увагу, вказуючи, що вони (себто такі орґанізації) мусіли би вписатись у першу чергу до картелевого реєстру. Треба зазначити, що про орґанізаційний примус появилось в останніх днях у поль. пресі дуже багато статтей і заміток, здебільша з неґативним відношенням до нових плянів.

ВАЖНА СПРАВА ДЛЯ ВІЛЬНИХ ПРОФЕСІЙ.

На днях появилась вістка в ґазетах, що одна з львівських друкарень видала „упрощену бухгальтерійну книгу" для вільних професій. Діло в тому, що тепер упрощене книговодство дозволено вести вільним професіям з тим, що є воно основою до податкових обчислень. Ведення таких книг є дуже просте (зрештою для введення в цю працю можна звернутись ко кооп. „Комерція" в Українському Техн. Т-ві у Львові). Про це повинні подумати наші адвокати, лікарі, тощо. Добре було би, колиб „Бібльос" видав теж потрібні книги в українській мові, яка має права на терені Сх. Галичини і Волині.

Світова хроніка.

ДОЛЯРОВІ НЕСПОДІВАНКИ. — ОСПОРЮВАНА ЗОЛОТА КЛЯВЗУЛЯ.

Останній час приніс „госсу" (звишку) долярового курсу, щоправда у відношенні до його загальної редукції невелику, зате значно більшу від пересічних вагань. Здогади про причини цього пішли до Найвищого Суду Зл. Д. П. Америки, де найшлась сензаційна скарга одної „сірої людини". А саме один посідач залізничої облігації виступив з жаданням, щоби суд уневажнив урядовий розпорядок з 1933 р., який зніс золоту клявзулю. Це викликало деяку паніку в Америці, хоч — до речі — не можна було сподіватись присуду такого, який пішов би у розріз з конґресом і цілою фінансовою політикою Рузвельта. 100 міліярдів долярів — це вартість зобовязань, які вяжуться з клявзулею золота. Годі не бачити як причини паніки також того, що зрівноважене ще до недавна господарське життя Америки сьогодні пливке і непевне та взагалі своєю експериментальністю незбагнуте.

ПІСЛЯ ПЛЕБІСЦИТУ В САРЩИНІ. — ГОСПОДАРСЬКІ АРҐУМЕНТИ ПОКАЗАЛИСЬ СЛАБІ.

Усі, що слідкували за процесом передплебісцитової боротьби, знають, як сильно арґументували своє становище борці за „статус кво" інтересами господарства Сарщини. Ми на цьому місці в свій час приглянулись господарським наслідкам обєднання Сарщини з Німеччиною. Ніхто не може перечити, що Сарщина, маючи відчинені двері до Франції і Німеччини (тут і там без митних кордонів) була в упривілейованому положенні, що особливо тепер, коли державні кордони такі тяжко-доступні для чужих товарів, має величезне значіння. Але „національна метафізика", чи — як дехто хоче — „зов крови" взяв верх над марксівським „історичним матеріялізмом". Населення висказало бажання бути разом з Німеччиною, не боячись „господарської катастрофи", яку ворожать Сарщині, коли вона знову стане частиною німецької держави.

В. Н-вич.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 6

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В судовім стрийськім повіті переважали також між священиками москвофіли. Українців було також мало, лиш кількох парохів, як Авдиковський з Добрян, Шуховський з Братковець, Горалевич з Угерська, Кирчів з Довгого, та сотрудники: Бобикевич у Стрию і Хавалка в Лисятичах. Значний відсоток становили люди старі, без краски; правда — не здекляровані москвофіли, але неясні як українці і неприлатні до народньої роботи; решта були москвофіли, між тими визначались особливим заваяттям старий Бобикевич у Дідушицях Малих і Калинюк у Довголуці, який по московській інвазії в 1915 р. утік з цілою родиною до Росії. Та найголоснішим був о. Василь Залозецький, пірох у Гірнім, знаний не лиш як москвофільський діяч, але також як великоруський повістяр, що діставав за свої повісти премії від петербурської Академії Наук.

Хоч Залозецький був справжнім москвофільським матадором, я мав менше з ним клопоту, як того з початку надіявся і лякався, бо був він при тім спокійний і культурний, сидів дома тихо і писав свої „сочиненія", не брав живої участи в політичнім житті і не вів москвофільської агітації. Його парохіяни в пізніших роках при всяких виборах однодушно голосували на мене, а також голосував і він сам, переконавшися, що агітуючи проти мене, навіть у власній громаді нічого не вдіяв би, бо громада та багато мені завдячувала, особливо в справі реґуляції ріки Стрий, яка заливала її щороку і в якій то справі дізнавала громада від мене багато помочі. Залозецький зажадав від мене лиш одної концесії, а саме, щоб не закладати в Гірнім читальні „Просвіти", прирікаючи в заміну, що не буде там закладати читальні імени Качковського. Отже лишилась у Гірнім читальня безпартійна на старих статутах, а за те віддав Залозецький виразно цілу свою громаду під мій провід, додаючи, що знає, що вони й так безумовно за мною пішли би та що я їх добре поведу. Зрештою мали ми між собою упорядковані відносини і жили в згоді. Залозецький мав двох синів і з обох виросли українці. Один умер як адвокатський концепієнт, другий, Роман, є нині радником при міністерстві публичних робіт і займає визначне становище в українській громаді й орґанізації.

Стрийським деканом був о. Лев Шанковський, парох у Дулібах, людина дуже доброго серця, щирий і незвичайно гостинний та дуже веселий у товаристві. В души був москвофілом, одначе назовні не маніфестував нічим свого москвофільства і жив дуже добре з українцями, як також не менше з поляками. Був він — правдоподібно — шляхотсько-польського походження і підписувався гербом „Кживда". Для своїх парохіян був дуже добрий і вони його сильно любили. Його дім був отвертий і гостинний. Його вічно молодий гумор і весела вдача стягали туди при кожній нагоді численне товариство. Я з моєю жінкою гостили там також дуже охотно. Він і другий декан в повіті, себто о. Володимир Мартинків, декан у Сколім, були нечувано дібраною парою, як дуже веселі товариші, що вміли в товаристві не лиш жартувати, але також заспівати і затанцювати. І справді, таких деканів не бачив я ніде й ніколи — вони, здавалось, були в силі й умершого розвеселити. До публичного життя, до якихбудь, особливо енерґічніших виступів, вони не надавались і ніхто того від них не вимагав.

В найближчім сусідстві Дуліб був у Заваді священиком одинокий син декана — Шанковський Петро, також дуже щира й сердечна людина і до того чоловік чудово гарної жінки. Обоє вони і їх хата були незвичайно симпатичні. Петро Шанковський, національно з початку трохи невиразний, став пізніше, головно завдяки моїм щирим до нього відносинам, не лише здекларованим українцем, але й дуже видатним робітником у повіті, особливо коли по смерти батька став на його місці парохом у Дулібах. Тут зробив він усе, що лише священик на селі зробити може. Його діяльність у парохії йшла рука в руку з моєю акцією в повіті. Ми були на кожнім кроці товаришами та сподвижниками і жили завжди в найщирішій дружбі.

(Далі буде.)

З польської преси.

„Ми не є українофіли...“

Під таким цікавим наголовком Вол. Бончковський помістив статтю в останньому (3-му з 20. ц. м.) числі „Бюлетин-у Польсько-Українськ-ого“ на тему засадничого підходу того часопису до українських справ. Це одна з кращих статтей того польського публіциста. Вона може служити доповненням до його статтей, оголошених в останньому часі у „Бюлетині“ та поважному варшавському журналі „Всхуд“ на тему все актуальної російської небезпеки для Польщі, наслідком чого Польща й поляки мусять добачувати в Україні й українцях своїх природних союзників. Ті статті, оперті на науковому матеріялі, звертають увагу льогікою і силою арґументації та творять безперечно великий поступ у польській публіцистиці, — поступ у самому підході до українських справ, трактованих тут з найширшої перспективи Сходу Европи.

Цю останню свою статтю п. Бончковський нав'язує до фальшивої опінії, яку мають про нього й його орґан „Бюлетин Польсько-Українськ-ий“, деякі і поляки і українці. „Ті українські (а мабуть і польські) кола хотять бачити у нас традиційних українофілів, які з якихось ближче неозначених причин закохалися в усьому, що українське, і нині, в залежности від темпераменту та ступня цивільної відваги, готові ломити списа в обороні тих українців, з усіх сторін і всіми гноблених і переслідуваних“. Автор застерігається, що — навпаки — ставиться критично до багато явищ українського внутрішнього життя (жаль, що ближче цього не прецизує, і доказує, що „Бюлетин“ та поляки довкола нього не є українофілами.

Українофільством називає течію серед польської шляхти на Україні у XIX. ст., при чому ставить цікаву тезу, що джерелом того польського українофільства була „політична і подекуди культурна німота української маси“. Тому у Галичині не було українофільства і нема тут відповідного підложа. Тому теж — каже автор — „імпортовий“ характер польського українофільства тісно вяжеться з призвищами старих польських тіячів з Вел. України, які до того сьогодні є зовсім інертні та навіть — не належать до ряду передплатників „Бюлетину“.

Автор характеризує становище „Бюлетину“ до українських справ сучасністю польських інтересів, які кажуть поважно розглядати, пізнавати й цінити українську проблему. Зірвання з абстракційним доктринерством та змагання до того, щоби оперти всяку міжнаціональну злагоду на базі справжнього інтересу, „на суворій базі дійсного інтересу і незакритого ніяким фіґовим листком фальшу — еґоїзму“. „Єдиним джерелом нашої активности на терені національних проблем Польщі є належне, реально зрозуміле добро і честь Польщі. І нічо у засаді більше“.

І виходючи з заложення добра Польщі, автор доходить до висновку, що „велику Польщу збудуємо тільки і єдино великими ходами великої внутрішньої і закордонної політики. Знаємо, що наша сила полягає не у зменшуванні українських (білоруських чи литовських) сил, а на вишуканні спільного річища, у спільному експанзивному зусиллі, у спільному піднесенні балтійсько-чорноморського поясу, замкненого національними кордонами, до всесвітньої ролі“. „Україніам... трактуємо як свого союзника, його орґанічний і здоровий розвиток, що освідомлює собі власний напрямок цілей і експанзій, трактуємо, як підсилювання наших сил. І тому кличемо: Україна мусить бути свобідна!“...

Автор називає себе і своїх польських приятелів радше „україністами“, які розуміють суть української проблеми та поодинокі справи, постійно і систематично студіюючи їх. Щодо українців, то вважає наївними тих, які орієнтуються на якесь польське українофільство (таких мабуть нема — прим. Ред.). Шанує теж і поважно трактує українців тільки таких, які „виходять з заложення виключно української, національної рації“. Через те й легковажить українців „польонофілів“, як позбавлених всякої вартости політичного чинника...

Стаття, як бачимо, оригінальна, бо ставить крапки над і: на перше місце ставить польський інтерес і з тим польським інтересом звязує українську проблему. Протиставиться теж ендецьким теревеням, які суґестіонують польське громадянство, що польський інтерес вимагає лише винищувати українців.

Ясна річ, що в політиці давно обовязує безспірна засада, що підставою взагалі всякої політики є суперництво, боротьба та спільнота інтересів. Істнує теж аксіомна правда, що нема двох народів і двох держав у світі, які мали би всі ті самі інтереси. Національний еґоїзм обовязує реальних політиків у цілому світі, — сентименталізм і романтика належать до сфери літератури а не до політики.

СВЯТО ЙОРДАНУ.

ЛЮБІНЬ ВЕЛИКИЙ К. ЛЬВОВА.

Здавен-давна є у нас звичай, що на Йордан у процесійнім поході беруть участь хлопці на конях. На чолі процесії іде хлопець або господар з хрестом, по нім на конях хлопці, а відтак дівчата з хоругвами, хор, священик і вірні. Всі прямують на річку Камінка, де що-року відбувається йорданське водосвяття.

Зате свято Йордану в дочерній церкві в Любіні Малім відбулося дві години пізніше торжественно і в найкращім святочнім настрою. І тут молодь на конях брала участь у процесії, несучи на чолі хрест а по нім прапор УМХ. Про порядок подбало двох постерункових, які преспокійно приглядались торжественному обрядові нашого водосвяття Йордану.

ЧОРТКІВ.

Йорданське свячення води в Чорткові відбулося цього року не менше величаво, як попередніх років, хоч були завії і сильний мороз (22 степені!). По Службі Божій рушили процесії з обох церков та непроглядні маси народу вулицями Чорткова на площу перед маґістрат, де відбулося торжествене свячення води. Акту посвячення довершив о. Теодор Чубатий, парох Чорткова, в асисті оо. Черника, Добрянського і Дацьоби. Підчас походу співав церковний хор і грала дута оркестра чит. „Просвіти“ у Вигнанці.

По наказу команди бригади КОП в Чорткові і полевого епископату польських військ у цьогорічнім святі Йордану взяли участь усі військові гр.-кат. обряду, стаціоновані в Чорткові, разом з військовою оркестрою і полевим капеляном лат. обряду.

Закордонна політика Японії.

Велика промова мін. Гірота.

ТОКІО, ПАТ. Мін. закорд. справ Гірота виголосив у парляменті велику промову про закордонну політику Японії. Міністер ствердив, що Японія змагає вдержати і поглибити дружні взаємини з іншими державами. Дружні взаємини Японії з Манджу-Ко залежатимуть у майбутности від настроїв і співпраці громадян цієї держави з Японією.

Згадуючи про морське розброєння міністер підкреслив, що підчас льондонських переговорів Японія домагалась обмежити зброєння і скасувати або бодай обмежити зачіпну зброю. Вашингтонський договір годі було погодити зі засадами японської політики. Тому японський уряд повідомив Злучені Держави, що Японія виповідає цей договір. Всеж таки цей договір обовязує до 31. грудня 1936 р. Одначе це ще не є доказом, що Японія задумує зброїтися. Навпаки Японія має надію, що новий договір буде спиратися на основах згідно з духом розброєння.

Згадуючи про взаємини зі Злученими Державами мін. Гірота заявив, що між обома державами нема спірних справ, яких годі було би наладнати мирним ладом. Добрі взаємини і співпраця з Великою Британією є запорукою вдержання миру. Переговори з СССР про передачу північно-манджурської залізниці посунулись наперед. Японський уряд змагає вдержати з СССР дружні відносини і тому робить усі зусилля, щоби поладнати теж інші справи між обома державами.

Положення в Китаю в останніх роках куди спокійніше. Домашня війна закінчилась, урядові війська борються тільки з комуністами. Це відрадний прояв не тільки для Китаю, але також для вдержання миру в Азії, в чому Японія дуже зацікавлена. Японія буде далі слідкувати дуже уважливо за діяльністю комуністичної партії і комуністичних військ у Китаю.

Перед політичним процесом у Чорткові.

В днях 25. і 26. січня ц. р. відбудеться перед судом присяглих у Чорткові розправа проти Тараса *Чеховського* з Білої коло Чорткова, Івана *Ландяка* з Цаповець, Корнеля *Шевчука* зі Старої Ягольниці всіх трьох б. учеників прив. української ґімназії в Чорткові, проти купецького практиканта Степана *Куфля* з Білої і рільників Теодора *Куцюлима* та Петра *Хруставки* зі Старої Ягольниці. Акт обвинувачення закидає всім підсудним переховування і поширювання нелеґальної літератури ОУН, отже тимсамим приналежність до тої орґанізації. Підсудні: Тарас Чеховський, Іван Ландяк, Корнель Шевчук, Степан Куфель і Теодор Куцюлима відповідатимуть за злочин з арт. 97. § 1. кк., Петро Хруставка з арт. 155 § 1. і 2. кк. Боронять адвокати: д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Росляк з Чорткова.

140 міліонів єн за залізницю.

ТОКІО, 22. І. ПАТ. Японська урядова аґенція повідомляє, що північно-манджурську залізницю продав большевицький уряд за 140 міліонів єн. На відшкодування за усунення большевицьких залізничих урядовців додано ще 30 міліонів єн. Одну трету ціни купна заплатить Японія і Манджу-Ко грішми, 2/3 товарами, рижом, сирівцем шовку, мідю, соєю та електричним приладдям. На списку товарів нема воєнних матеріялів. Авас додає, що дефінітивне зладження договору у справі купна протягнеться ще з місяць.

*

Большевицький уряд продав 1·726 кільометрів залізничого шляху, 2.576 км. телефонічних і телеґрафічних дротів, цілий залізничий табор з варстатами та великі простори землі та лісів які належали до залізниці. Всі залізничі урядовці мусять до 5 місяців виїхати з Манджу-Ко до СССР. Емеритуру виплачуватиме їм большевицький уряд.

Пакт трьох в Европі.

РИМ, 22. І. ПАТ. Італійський щоденник „Трибуна“ обговорюючи заяву Лявала для представника „Ізвестій“ про східний пакт пише: У Женеві здогадуються, що по відмові Польщі приступити до східнього пакту, дійде до затіснення французько-большевицької приязни. Йдуть балачки про пакт трьох, який заключать Франція, Чехословаччина і СССР.

МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ.

VI. ВСЕУКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА.

15. січня у Києві відчинилася велика VI. Всеукраїнська Мистецька Виставa. На цій виставі бере участь понад 300 українських мистців із малярства, ґрафіки, різьби і декоративного мистецтва. Виставлено понад 500 полотен великих розмірів, понад 100 ґравюр і около 50 різьб. Крім того вистава має відділи прикладного мистецтва: мистецьке оформлення фаянсу, текстильних виробів, меблів, килимів і ін. Разом все це дає незвичайно імпозантну картину розвитку сучасного українського мистецтва, себто розвитку технічного хисту українських мистців і можливостей, які ми моглиб мати тоді, коли наше мистецтво розвивалось би у свобідних умовинах при підтримці громадських і державних чинників.

На цій виставі бере участь абсолютна більшість українських мистців, що живуть під цю пору на Совітській Україні. Із старшого покоління такі: Самокиша, Шульга, Шовкуненко, Волокидин, Ф. Кричевський, Крайнів, Козик, Бурачок, Красицький і інші. Далі: Бойчук, Падалка, Таран, Петрицький, Седляр, Павленко, Дереґуз, Азовський, Іванів, Світличний, Толкачів, Лисенко, Сагайдачний, Тищенко, Федченко, Коваленко, Григоріїв, Мучник, Садиленко, Крюків, Рокицький, Черкаський, Петренко, Симонів, Мартинюк і інші. Різьбарі: Дараган, Севера, Бульдин, Улянів, Макарко, Страхов, Дажба, Рак, Кудрявцев і ін., а з ґрафіків: Касіян, Довгаль, Страхів і ін. Це головні, знані і у нас імена мистців, бо подавати всіх 300 нема можливості, хоч між ними є чудові майстри.

Як нераз уже згадувалося у нас, на Совітській Україні поліквідовані всі мистецькі організації; тепер лиш лишився Організаційний Комітет Спілки Радянських Мистців. Цей Комітет веде мистецьку політику, розділює замовлення, робить з державними установами умови для мистців на рікний час і ріжні роботи Ці т. зв. контрактації, це єдиний рятунок для українських мистців, які передтим, коли не мали робіт або не були заняті у школах і установах, жили в неймовірно тяжких обставинах, бо старі покупці й меценати зникли з революцією, а нові так скоро не вироблюються. Навіть мистці, що могли працювати, не мали ніяких матеріялів — ні фарб, ні паперу, — навіть олівців. Делеґації мистців нераз бували з просьбами про доставу матеріялів у комісарів, але безнадійно.

VI. всеукраїнську виставу не можна розглядати, як вияв творчости українських мистців. Це є ґрандіозних розмірів показ замовлених праць для... державних установ і війська. Спеціяльно на цю виставу законтрактовали 34 мистців для війська, а 36 по фабриках Донбасі у Дніпрокомбінату і т. д.

Із звіту про виставу бачимо, що на ній багато картин з військового життя, особливо з громадянської війни на Сов. Україні, з партизанського руху. На військові теми роблять мистці, що до цього часу ніколи ніодного твору раніше не робили, як знаменитий маляр Ф. Кричевський, або Садиленко чи Григоріїв. Мистці модерністи працюють над фабричними темами Петрицький, Падалка, Бойчук, Таран і ін. Словом бачимо величезні зміни і ясно на гірше.

Сильно уражає повна відсутність „мертвих природ“ на виставі, зпонад 300 мистців учасників — пейзажистів є лиш трьох: Бурачок, Петренко і Симонів. На виставі бракує кількох наших видатних мистців. Що з ними, — де вони, — що вони роблять, нічого невідомо.

Різьба представлена виняткова одноманітно. Переважно бюсти діячів большевицького руху. Винятки роблять деякі проекти оформлення міст України, проект памятника Коцюбинському, голова Франка і ін.

З ґрафіки на виставі переважає ґравюра. Одначе бракує на ній також кількох найвизначніших українських ґрафіків.

Стаття Ґ. П. У. в „І. К. Ц.“

У пресі російських еміґрантів Лев Троцький помістив статтю, в якій збиває закиди большевицького уряду про взаємини з членами „ленінградського центру“. Одночасно подав низку цікавих подробиць про діяльність Ґ. П. У. за кордоном.

В дні 20. липня 1931 р. — пише Троцький — помістив „Ілюстровани Курер Цодзєнни“ з Кракова сензаційну статтю з підписом Льва Троцького. Хоча большевицька преса не друкує тепер статтей Троцького під загрозою великих кар, проте московська „Правда“ негайно оголосила фотографічну відбитку цієї статті з „І. К. Ц.“ Фотографічну клішу цієї статті зладив один з керманичів Ґ. П. У. Ярославський. Завдяки його заходам „І. К. Ц.“ оголосив цю статтю і то після оголошеневої тарифи.

Ґ. П. У. йшло про те, щоби опісля могло передрукувати цю статтю в „Правді“.

Троцький запевняє, що про інші методи Ґ. П. У. мусить мовчати, щоби не пошкодити іншим людям.

НОВИНКИ

— **До Впов. Передплатників!** Звертаємо увагу на вислані у вчорашньому числі **складанки П. К. О. помаранчевої краски.** Хто надає цими складанками передплату, не платить додатково ніякого порта. Кошти пересилки поносимо ми самі. Цими складанками можна пересилати квоти до 50 зол. — Просимо не марнувати складанок, за які платимо великі суми — а присилати кожночасно передплату!

АДМІНІСТРАЦІЯ.

— **Відчит д-ра Мих. Драґана.** Заходом Т-ва Прихильників Укр. Мистецтва і А. Н. У. М. відбудеться в суботу, дня 26. І. с. р. в салі Бесіди відчит д-ра М. Драґана п. н.: „Футуризм в малярстві“. Початок 7 год. веч.

— **Українська Громада в Берліні** влаштувала 22. ц. м. сходини в салі ресторану „Тірґартенгоф“ для вшанування акту проголошення незалежности Великої України та соборної злуки українських земель.

— **„Византійське релігійне мистецтво і його відношення до західно-европейського“.** На цю тему виголосить проф. д-р Вол. Залозецький реферат, ілюстрований світлинами, у Відні в „Австійському Лео-Ґезельшафт“ 15. ц. м.

— **Приклади гідні наслідування.** Як повідомляє новий перемиський тижневик „Наша Земля“, в селі Косеничах пов. Перемишль померла громадянка Софія Хапко. Ова яна духом жертвенности, в розумінні ваги читальні „Просвіта“ в селі, що є на межі перемиського і ярославського повіту, призначила окремим записом частку майна, що мала їй дістатись при поділі батьківщини, на розбудову читальні „Просвіта“ в Косеничах. Вартість запису доходить до 800 зол. — На весіллі члена читальні „Просвіта“ в Кругелі Великому гром Дмитра Огоновського присутні уладили збірку на Українських Інвалідів, що дала 4 зол. і 4 сот. Видко, що нарід не забуває за тих, що посвятилися, щоб здобути для нього кращу долю.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 25-,00

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 11-?

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 150261. 2.000 зол. на ч. 62148 73417 106738 121846. 1.000 зол. на ч. 17065 20311 53102 56020 100016 156890 157503.

— **Арешти в Луччині.** В ночі на 1. ц. м. поліція арештувала в с. Киверцях 21 осіб, переважно молодих хлопців і дівчат, які новий рік зустріли в арешті в Луцьку. Того самого дня всіх випущено. Допитувалися їх про ОУН. Дивним дивом арештували теж члена УНДО, відомого місцевого діяча п. Л. Л-ського, якому торік хтось повибивав шиби за те, що є ундівцем.

— **Кулка рільничі.** На недавньому зїзді повітових старостів Волині порушено питання про зміцнену підтримку й поширення на Волині рільничих „кулек“, яких українське населення собі не бажає.

— **30 тисяч будинків з димом.** Загальне Заведення Взаїмних Обезпечень виготовляє підсумки пожеж за минулий рік. Провізоричні обчислення виказали, що пожежні втрати за минулий рік були більші ніж попередними роками. Відділ примусового обезпечення від вогню занотував втрати, що доходять до 25 міліонів зол., при чому згоріло 30.000 будинків. Сюди не вчислені втрати, обезпечені в приватних асекураціях.

— **Жебранина на залізницях заборонена.** З днем 31. ц. м. входить в життя розпорядок міністерства шляхів, що забороняє жебранину на терені залізниць та у вагонах. Не вільно теж управляти ніякої торговлі, гри на інструментах, співу та інших продукцій задля зарібку.

— **Курс оборони поштових транспортів.** В Луцьку розпочався курс оборони для поштових конвоїрів, у якому бере участь 40 поштових службовців із волинського воєвідства. Курс має підготовити службовців до охорони поштових транспортів перед нападами.

— **Що діти люблять?** Діти люблять кольорові образки і досконалі ілюстрації. Добра дитяча література сповняє популяризаторську місію — підносить добрий смак, призвичаює до асимілювання нових естетичних вартостей, себто торує дорогу штуці. Новочасність ілюстрацій не полягає на абстракційному формалізмі, але навпаки — їх характер є реалістичний; дитина, помимо ідеопластичности власних рисунків, звертається в своїх уподобаннях до реалізму і шукає в образку якнайбільше конкретности. Тому образки для дітей не можуть бути абстракційні, навпаки, вони мусять бути реалістичні і пластичні (читкі). Це ограничення змушує також ґрафіка до синтетизовання форми для осягнення сильнішої характеристики форми, а що за тим іде, більшої очевидности. Дитина любить короткі, легкі тексти, часто подавані у формі вершика. Треба уникати моралізаторства, а дбати про гумористичний підклад, чого так дуже очікують діти. Про те все повинні тямити наші видавництва діточої літератури. — М. М.

— **Краєва хроніка.** До відділу суспільної обезпечальні в Стрию вломилися злодії й вкрали 161 зол. — В Скалі над Збручем арештувала поліція Петра Андрійчука, що хотів перейти на совітський бік. — В Бороничі пов. Зборів замерзли два безробітні подорожні, що ночували в неопаленій хаті. — Стрийська поліція арештувала 58-літнього Івана Кищея із Заплатина, що знасилував 19-літню доньку і став батьком її дитини. — В Хомяківці пов. Станиславів Микола Німчук, приловивши свою жінку на зраді, стрілив до неї кілька разів з револьвера, ранячи її смертельно.

— **Арештування комуністів.** На залізничій стації в Калуші арештовано ученицю 8. кл. жидівської ґімназії в Станиславові, Кляру Фішлер. Найдено при ній комуністичні летючки і прикази окружного комітету комуністичної партії.

— **Горить рогата худоба.** На фільварку Бриковичі Гелени Рюро-Дембінської на Волині між іншими будинками згорів хлів, а у ньому 61 штук худоби. В маєтку Риковцях також згоріли корови на суму біля 2.000 зол.

— **Батько отруїв сина.** Федір Гуменюк з Глинська б. Рівного любився з дівчиною Неонілою Романчуківною, поки вона не вродила синка. Тоді кинув її й оженився з іншою. Суд присудив Романчуківні по 20 зол. місячно на виховання хлопця. Щоби позбутися цього тягару, Гуменюк купив у Рівному арщенику, посипав ним цукорки і зустрінувши хлопчика, почастував його отруєю та ще притримав його при собі, поки не зїв усі цукорки. Хлопчик побіг до матері й похвалився, що „тато його любить та дав йому цукорків“. І заразже нещасна дитина впала на землю і серед страшних мук умерла. Незабаром синовбивець стане перед судом.

— **Все за маєток.** Молодий парубок Антін Шуляк оженився задля маєтку із значно старшою вдовою, що має вже дорослих дітей. Стара жінка так закохалася, що хотіла записати чоловікові весь свій маєток. Цьому спротивилися її діти від першого чоловіка, Ляшуки. Почалися сварки, а навіть бійки. Підчас одної такої бійки 13-літній Мирон Ляшук так міцно вдарив свого вітчима Шуляка києм по голові що пробив йому череп, від чого той незабаром умер у шпиталі.

— **Вісти з Волині.** В с. Велика Клеця біля Рівного хтось зробив у дверях церкви чотири діри свердлом, увійшов до середини, розбив скарбонку й вкрав 100 зол. [illegible]

ста Дмитро Дячук, якого заарештовано. — В с. Криве на Ковельщині згоріли будинки Симона Павлюка. Виявилося, що підпалив їх Володимир Григорчук, який на слідстві заявив, що любить дивитися на пожежі та що мав намір підпалити ще інші господарства. — 18-літній Волод. Дмитрук з Яневич на Волині вбив на забаві колом свого однолітка Гната Березюка, який залицявся до його дівчини Наді Чупрунівни. Окружний суд у Рівному засудив Дмитрука на 2 роки вязниці. — Гаєвий державних лісів у Волошках на Ковельщині, Тадей Беньковський покінчив самогубством досить оригінально: привязав до дерева в лісі рушницю, до язичка шнурок і потягнувши за нього, ранив себе смертельно. — До Володимира прибув з Варшави урядовець скарбового уряду Ч. Спіса, спинився в готелі „Париж" і після напалення в грубці ляг спати. Вранці найшли його мертвого від чаду. — Окружний суд в Рівному засудив Ольгу Пантелеймівну на 9 місяців вязниці за те, що вона облила на вулиці бензиною жінку посла з ББ. Ольгу Бурову й підпалила її. — Безгрошівля змушує волинських невільників алькоголю щораз частіше звертатися до денатурованого спірту. Отак Кузьма Кивлюк із с. Коростови на Костопільщині, потягнувши денатурату, вмер у страшних муках. — У с. Домбровиці на Сарненщині Олександер Волошин годував худобу; раптом бугай кинувся на господаря і так потовк його рогами, що той помер.

— **Тайна горільня.** Внаслідок зрізи в недоступних цін на монополеві вироби Іван Виноградський та Володимир Ющук із с. Коршева на Здолбунівщині зорганізували собі власну горільню. При ревізії забрано два комплетні горільничі апарати й чимало самогону першої якости.

— **Ріжні вістки.** Під Парижем вискочив зі шин товаровий потяг, при чому згинуло кількасот штук худоби. — У Гельсінгфорсі застрайкували всі університетські студенти, домагаючись викладів у фінській мові. — Правничий виділ мадярського університету в Печу (Фінфкірхен) рішив висунути Мусолінія як кандидата до мирової нагороди Нобля в 1935 році.

З нових видань.

Евген Маланюк: „ЗЕМНА МАДОННА". IV. книга лірики. Видавництво „Київ", ст. 104.

Заголовок цієї книжки не відповідає її змістові тому, що тільки невеличка її частина присвячена „Земній Мадонні" і вона теж повна мотивів, що належать до зовсім іншої теми. Заголовок цей не характеризує нової збірки Маланюка, що як і досі найбільше захоплений національними мотивами і найсильніший у моментах великого патріотичного обурення. Його любовна ліірика, серед якої можна найти неодну майстерну поезію, сильну своїм настроєм, сміливу неодним блиском, якось дивно підпорядкована діялектиці, що полошила поета легкістю роздумувати на тему минулого й майбутнього. Маланюк поставив себе на трибуну, з якої промовляє „до живих, мертвих і ненароджених земляків" своїх — промовляє палко, пророчисто, — на жаль не завсіди в такому тоні, як це вільно поетові.

Маланюк пишучи вірші попадає в транс і тоді підлягає суґестії, що історичні перспективи та ідеї розяснюються йому від блисків його надхнення. Роля, яку взяв він на себе — похвальна; поезія потребує теж пробудників, що вміють розворушувати великі суспільні ідеї. Та це роля дуже, дуже важка. Найбільшому поетові Франції Вікторові Гюго критики досі не можуть вибачити того, що він ставав суспільним фільософом і там, де гадав розяснювати — затемнював ідеї. Розяснювати ідеї — не діло поета, це правда, але вони повинні ставати для нього спонукою до творчого пориву, а не павутинням, в якому бється як муха, розриваючи майстерне шитво лірики.

Возьмім дуже характеристичний приклад. Є у збірці Маланюка поема „Марії Башкирцевій". Все те, що сказано тут про цю геніяльну малярку та авторку „Дневника", не має нічого спільного зі справжнім її портретом — ні фізичним ні духовим. Якби на поемі була присвята „Жанні Д' Арк" або „Мотрі Кочубеєвній", за винятком кількох слів, ріжниці не булоб ніякої.

...І раптом — кров. І раптом — криці скреґіт,
І запах зла, землі хмільний наркоз.
Гул (?) низьколобих орд, дикунський реґіт
Під тьмою (?) хмар, під наростанням гроз (?).

І раптом — вибух буряного бою,
Крицевий свист і списи блискавок.
І все нещадніш рухає юрбою
Нищительний (?) непереможний крок.

І серце важчає. І набрякають жили
І пружиться пястук. І — зойкнув супокій:
Хай тиша рушиться й божеволіє бій,
Щоб на скрупій землі росли! жадали! жили!

Щоб не вщухали сили моторові (?)
Історії — на всі земні краї, —
З напруги мязів, з бурелому крови
Виконував сонату героїзм!

У такій поезії ввесь Маланюк. Є тут і кров і криця і дикунський реґіт і улюблені ним епітети „тьма" та „гроза" і зовсім не конкретні образи, як крок (нищительний!) може „нещадніш" (?) рухати юрбою і як героїзм може виконувати сонату з бурелому (?) крови. Зате, коли вслухаєшся в самі слова, не аналізуючи їх змісту, залишається враження якоїсь потенціяльної енергії. Саме такої енергії Маланюк як поет не має; він увесь розгублений у нервових товчках, горить бажанням показати себе крицевим. Хто не відчуває цього може вважати його навіть бoевиком-ударником.

Він сам та його апольогети казатимуть, що тут іде спір за ідеї. Важко булоб нам сказати на підставі того всього, що написав досі Маланюк, які це ідеї. Зате знаємо, що це поет з великою експресійною силою, досить доброю літературною освітою, з усіма зверхніми прикметами европейця і з сильною амбіцією прикидатись „фірером", якому у снах ввижаються ножі, шибениці та трупи, як повчальні зразки, гідні наслідування. Збірка Маланюка „Земна Мадонна" приклад непересічного таланту, що ще не найшов себе, а вже поводиться так, якби був давно завершений.

Без огляду на те, який світогляд проблискує крізь поезії Маланюка, першим бажанням кожного, хто любить поезію і дбає за розвиток рідної літератури є бажання, щоб він розвивав свій талант. При дуже великій силі його експресії вражає нас іноді те, що він таки занадто легковажить собі чистоту мови. **м. р.**

Дописи.

СТРИЙ.

Концерт ревелерсів. У другий день Різдвяних Свят відбувся у нас концерт стрийських ревелерсів, які щораз більше здобувають собі симпатію у публики, що виповнила вщерть велику салю Народнього Дому.

Ялинка. Третього дня Різдвяних Свят театр ім. Старицького у Стрию в спілці з „Соколом" улаштував „Ялинку", що принесла також великий матеріяльний успіх.

Маланчин вечір. На закінчення старого року улаштувало Українське Касино в Стрию традиційний Маланчин вечір зі скечами, монольогами, сольоспівами і хором ревелерсів. Промовив опівночі новий голова Пов. Комітету УНДО д-р Калуський, представляючи події минулого року і ставляючи побажання на новий 1936 р. При веселій гутірці і товариських забавах мило переведа час стрийська громада у великій салі Н. Дому до самого ранку.

Інсталяція електричного освітлення в церкві на Ланах. Завдяки великій жертві міщанина Дмитра Дикуна переведено електричну інсталяцію церкви на Ланах. Церква стилева, гарно розмальована ще перед війною, тепер по переведенні електричної інсталяції і закуплення павуків у „Достаті" (одного навіть на 64 свічки) робить дійсно величаве враження. Особливо в рокові свята Різдва Христового і Богоявлення на повечерю при повному освітленні церкви.

Йордан. Йорданське свято є у нас не лиш релігійною, але й національною маніфестацією. Добре це всі розуміють і стараються, щоб воно випало якнайкраще. В тій релігійно-національній маніфестації бере участь усе населення міста. Цього року відправили Богослуження з великим торжеством у міській церкві оо. катехити. Целебрував о. канонік Йосиф Савицький у супроводі о. Мартинюка і завідателя парохії о. Гавриляшина. Діяконував о. Ліщинський, а чотирьох предстоящих і в дальматиках доповняли торжество. По Службі Божій вирушив похід з несчисленними масами людности на ріку, де відбулося традиційне свячення води. Одного лиш не можна зрозуміти, а саме: о. М. Цурковський, експозит на передмістю Лани, котрого церква всього 10 хвилин ходу віддалена від міської церкви, цього року не взяв участи у спільній процесії, тільки пішов святити воду окремо. Це викликало здивування у всіх.

Ялинка Сирітського Захисту. Дня 19. І. у великій салі Народнього Дому улаштовано „Ялинку" на дохід Сирітського Захисту. Вже від 4. год. збиралась дітвора, що при ялинці, установленій на середині салі, освітленій рефлекторами, співала коляди і щедрівки та забавлялася, а від 7. год. вечора старші доповняли забаву та мило перевели час аж до ранку.

РІВНЕ

З діяльности Союзу Українок. Рівенський Союз Українок розвиває поважну і всесторонню діяльність для організації українського жіноцтва. Як щороку, так і цього року Союз Українок улаштував ялинку для українських дітей. Ялинка мала відбутись, як звичайно в „Народнім Домі", де тепер міститься бурса. Одначе в останній хвилині голова Батьківського Комітету посол ББ. Скрипник повідомив Союз Українок, що бурси в цім році не можуть відступити, бо треба би виносити ліжка. Тому рішив, щоб ялинка відбулася в поміщенні Товариства „Українська Школа", яке міститься в тім самім будинку, де є „Рідна Хата". На ялинку прийшло понад 150 дітей, яких щедро обдаровано, опісля пішли діточі гри і забави зі співами. Та вже в кілька днів після ялинки показалося, чому то не можна було відбути того свята, як дотепер, в поміщенні бурси. „Українська Нива" написала, що вже Союз Українок „стрефився" і пішов до „Рідної Хати". Отже вилізло шило з мішка. Пішло про те, щоб можна почванитись, що Союз Українок пішов до „Рідної Хати", хоч у дійсності ялинка відбулася в Товаристві „Українська Школа", бо — як сказано — це Товариство міститься в тому самому будинку, що „Рідна Хата". Має рацію „Українська Нива", що хто йде до „Рідної Хати", той напевно „стрефиться". — По смерти першого президента Української Держави Михайла Грушевського улаштував рівенський Союз Українок жалібні сходини, на яких виголосила реферат п. Людмила Бурмюк.

ЗДОЛБУНІВ.

Союз Українок у Здолбунові. Активно працює також здолбунівський Союз Українок, який улаштував жалібні сходини по смерти президента М. Грушевського, на яких виголосила реферат лікарка д-р Орися Пригнєвська. Заходом цьогож Союзу Українок улаштовано недавно дуже успішну виставу „Ой не ходи Грицю".

Не дозволили оснувати Кружок Союзу Українок. Дня 20. ц. м. мало відбутися відкриття Кружка Союзу Українок у селі Здобиці, на яке прибули представниці рівенського Союзу Українок з головою п. П. Багрюківською і головою здолбунівської филії п. А. Мартинюковою. На жаль, відкриття Кружка з причини адміністративних перепон не відбулося. На відкриття прибули масово українські селянки-жінки. Є надія, що в найближчому часі все таки в цьому свідомому волинському селі відбудеться відкриття Кружка Союзу Українок.

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. С.

Спортова Рада У. С. С. повідомляє, що Загальні Збори Українського Спортового Союзу відбудуться в неділю 24. лютого ц. р. в год. 9 передполуднем у салях „Української Бесіди" у Львові, Рутовського ч. 22. 1. пов., зі звичайним порядком нарад.

ГАКІВКА.

ДАВОС (ПАТ). Змагання Польща — Італія закінчились по гострій боротьбі ремісовим вислідом 1 : 1. Цей вислід рішив про виелімінування Польщі з дальших розгривок за гаківвове мистецтво світу. — Інші висліди нинішнього дня такі: Швеція — Мадярщина 3 : 0, Франція — Німеччина 2 : 1, Чехословаччина — Бельгія 22 : 0 (!). Швайцарія — Голяндія 4 : 0, Австрія — Румунія 2 : 1, Англія — Латвія 5 : 1. Мистецтво груп здобули: Швайцарія, Франція, Чехословаччина і Канада. Другі місця в групах заняли: Швеція, Італія, Австрія, Англія.

ДАВОС (ПАТ). В товариських змаганнях Польща — Бельгія 12 : 2.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ СКОКИ.

ҐАРМІШ ПАРТЕНКІРХЕН (ПАТ). На олімпійській скочні відбувся перший нічний конкурс лещетарських скоків при світлі рефлекторів. Найдальший вислід мав Toni Бадер (48 м.). Гумпольд і Кемзер скочили на 50 м. з упадком.

Листування Редакції.

Вп. М-р Стецура Вол., Краків: Допис про святопоминки в честь М. Грушевського ми помістили в ч. 336 з 14. XII. м. р. так, як його дістали. Іншого допису ми не дістали.

Всч. о. М. Ліщинський, Стоки: Бажані видання „Діла" висилаємо.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Ревізійного Союзу Українських Кооператив, центрального обєднання української кооперації Львів, неділя 20. січня 1935. Ч. 3. Р. XV.

НОВА ХАТА, двотижневик ч. 2. Рік XI. Львів, 15. січня 1935.

ЖІНКА ч. 2. Р. I. Львів, 15-го січня 1935.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa 21. stycznia 1934. № 20. R. XIX.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 21. stycznia 1934. № 20. R. 19.

—o—

ЗВІДОМЛЕННЯ

зі збіркової акції викупна „Українського Городу" у Львові в 1934 році.

ВИКАЗ II.

Гугель Л., Львів 2 зол., Гнатишак В., Львів 3 зол., Ганіська М., Улашівці 2 зол., о. Григорович В. Радошиці 1 зол., проф. Гайдучок Ст., Львів 5 зол. Гинькевич В., Львів 0·50 зол., Громницька М., Львів 5 зол., о. Гаврищак А., Усте зелене 2 зол., Герасимчук Гр., Львів 2 зол., Головатий Г. Студлик 1 зол., о. Городинський І., Середниця 1 зол., Гудик П., Томашів мал. 1 зол., Гриневецький Е., Львів 10 зол., о. Гаврик І., Рогатин 5 зол., о. Галушка І., Загіре 1 зол., о. Голоней М., Лопушанка 1 зол. Гупул В., Креховичі 1·50 зол., Глібовицький Б., Сленйоти 5 зол., Грицина Е., Тернопіль 5 зол., Гуль Ст., Улазів 1 зол., Ганіткевич М., Цегліи 0·50 зол., о. Грабець Д., Обертин 5 зол., о. Гриник В., Злоцьке 3 зол., Глушевський Ю., Львів 10 зол., Гинда В., Рогатин 2 зол., о. Гураль І., Гозлів 1·50 зол., Герега М., Добротвір 5 зол., о. Гоцький О., Двірці 2 зол., Голець В., Пулави 1 зол., Галанівна С., Могоцняки 5 зол., Глембоцький П., Пикуловичі 1 зол., Гогоц Т., Борислав 1 зол., Гоесько А., (через адм. „Готові") 3·50 зол., Дівочий доріст Сокола Батька (збірка) 3·15 зол., „Дністер", Львів 125 зол., Данюк М., Масаїв 1 зол., Д-р Думка М., Глубоке 2 зол. о. Дурдело Г., Хотомир 1 зол., д-р Дольницький Б., Рожнів 5 зол., о Дуплавий О., Самотуски 5 зол., м-р Домбровський О., Львів 1 зол., Дицьо С., Львів 0·50 зол., Довбенко О. Грабув 5 зол., Дуфанець А., Львів 3 зол., Дідич І., Устечко 5 зол., інж. Дубовицький М., Ковків 2·50 зол., Дзіковський Г., Янів 1·75 зол., Демидович Г., Клевань 2 зол., Дубицька Ю. Дембіца 1 зол., Дударова А., Залуква 1 зол., Дяк А., Перемишль 1 зол., Дурдело З., Лопик 2 зол., Довгалюк Т., Пістинь 1 зол., о Дякон Р., Булдів 0·50 зол., д-р Домбчевський Гусаків 1 зол. Дзюсь А., Воля довголуцька 0·50 зол., Демидчук П., Буськ 2 зол., Добош А., Мразниця 5 зол., Денкович М., Варшава 1 зол., Дурбак Г., Львів 10 зол. Євфимчук В., Стопниця 2·50 зол. Журавчак М., Східниця 0·50 зол., о Жарий В., Пробіжна 2 зол., проф. Жарський Е., Львів 1 зол.

ВИКАЗ III.

Др. Зільник І., Молодів 1 зол. Заруна С., Підбоже 1 зол., Загарівський В., Жарново 1 зол., о Залужний Л., Залавів 5 зол. Занько А., Кристинопіль 5 зол. Залужний К., Лаврикiв 1 зол., о Зінко Г., Острина 1 зол. Земельний Банк Гіпотечний, Львів 100 зол. Іванів Д., Стебник 0·50 зол. Іванів А. Жидачів 5 зол., Іванець В., Замок 1 зол., Іванів В., Журавичі 0·50 зол. о. Ігумен Лаври Студитів, Упів 10 зол., Ілинкович О., Обертин 1·50 зол., інж. Кисілевський В., Осмолода 10 зол. Кіндрачук В., Чанцут 10 зол., Копюбівна М. Львів 1 зол., о Кузьмович З., Соколівка 5 зол., Ковак Гр. Канада 25 цент. ам., Ковбан Ст., Соколів 1 зол., Каменець І., Львів 5 зол., Копач Роман, Львів 1 зол., Костюк А., Лешків 0·50 зол., інж. Кулієвич Ч. С. Р. 20 кч. Кульчицькі П. і М., Ч. С. Р. 10 зол., Корейба Ю. Львів, 1 зол., Кучерина А., Кути 0·50 зол., „Кепос", Львів 2 зол., Коровицький І., Михалє 2 зол., Курієць І. Синьків 2 зол., Кисіль М., Раковичі 1 зол., Кухарова М., Самбір 0·50 зол., Кортак Р., Камінка Стр. 5 зол., Капака А., Дунаїв 1 зол. Кузьмів В., Шкасиш 2 зол., о. Кучма І., Надвірна 5 зол., Кузик О., Соколівка 2·50 зол., о. Кулинич М., Добротвір 5 зол., о. Коцюбинський П., Грибухівці 2 зол., Кропінський О. Львів 8 зол., Крашкевич П., Радом 0·50 зол., Ковальчук П., Лежайськ 0·50 зол., Кузьмів О., Перемишль 2 зол., Кінак В., Гарнів 1 зол., Крушельницька А., Заврочин 2 зол., Кундович С., Львів 2 зол., о. Конжалівський О., Печевіжин 1 зол., радн. Каратницький Л., Львів 5 зол., Копцюківна С., Сокаль 1 зол., Карабин В. Золочів 1 зол., Кінк П., Винники 1 зол., Кутинська Г., Голомбки 1 зол.,

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Долина:

23. І. Серед бурі.
24. І. Корневільські Дзвони.
25. І. Залізна острога.

Управа театру подає до відома, що дня 10. І. вернувся до театру п. Йосиф Стадник та обняв артистичний провід тетру.

Великий Міський Театр.

Середа 23. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Четвер, 24. І. год. 8·15 V. Симфонічний Концерт.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 23. І. год. 7·30 веч. „Нічні Лети".

Четвер, 24. І. год. 7·30 веч. „Нічні Лети".

Кіна.

АДРІЯ: „Король заліза" і Кривавий шлях".

АПОЛЬО: „Ігумен Кордецький" (Оборона Ченстохови) з Кар. Адвентовичем

АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання".

ВАНДА: Шангай Експрес. „Тайна Білого Пекла"

ГРАЖИНА: „Весняний вальс", „Ескімо".

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Подружжа з обмеженою порукою", ревія „Маски та масочки".

КОПЕРНИК: „Смерть відпочиває".

МАРУСЕНЬКА: „Тайна сальону краси" та ревія „О. Кей".

МІРАЖ: „Аллах у країні чарів" і карнавал для дітей.

МУЗА: „Жінка Орхідея", „Кохання без слів".

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Марш часу", „Що мій муж робить у ночі".

ПАСАЖ: „Поворот Шерльока Гольмса", „Геть із кризою".

РАЙ: „Радісна година", Мікі-Маус.

СВІТ: „Піснею завойовую світ".

СОНЦЕ: „Марш Ракочія" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Гоплі!" з Клярою Бов і ревія „На 100 HP".

УТІХА: „Смерть і загадка" (Гарі Піль) і ревія.

ХИМЕРА: „Вкрадено людину" (Лілі Даміта, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Середа, 23. січня 1934.

Кошиці (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35 Сальон. музика, **Париж** (1648) 13·15 Популярна музика, 21·00 Камер. концерт, **Берлин** (356,7) 16·00 Вес. пополудне, 21·00 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13·10 Шопен, **Кельн** (455,9) 19·00 Шуберт, **Мінхен** (405,4) 13·25 Легка музика, 15·10 Концерт, **Будапешт** (550,5) 19·30 Опера, 22·30 Сальонова муз., **Міляно** (368,6) 13·10, 19·00 Музика, **Рим** (420,8) 17·10 Музика, 21·00 „Федра" оп. Піветія.

Четвер, 24. січня 1935.

Брюсель (483,9) 22·15 Вечірний концерт, **Братислава** (298,8) 18·55 Легка музика, 19·30 „Кума-смерть" опера, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15, 11·05 Сальонова музика 15·55 Концерт військової оркестри. 22·20 Джезбендова музика, **Прага II.** (249,2) 14·30, 18·05 Концерт. **Копенгаген** (255,1) 16·30 Популярний концерт, 20·10 Симфонічний концерт, **Париж** (431,7) 17·00 Давна музика, 2·10 Танкова музика, **Штрасбург** (349,2) 21·30 Камеральний концерт, **Білгород** (437,3) 22·30 Легка музика, **Рига** (514,6) 16.35 Латвійська музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20.15 Перлини німецької пісні, **Кельн** (455,9) 18.00 Твори Бетовена. **Мінхен** (405,4) 16.00 Концерт. **Штутгарт** (522,6) 18.30 Легка музика, 19.00 Давна музика. **Букарешт** (364,5) 17.00 Популярна музика. **Будапешт** (550,5) 19.45 Концерт солістів. **Міляно** (368,6) 20.45 Три грації — оперетка. **Рим** (420,8) 17.00, 20.45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 23. січня 1934.

7·45 Раншня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси. 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Мельодії зі звуковиків із гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Сценарій, слово та звук, 16·00 Концерт дутої орх., 16·30 Пісні (Шленівська) з гр. пл., 16·45 Листи від старших дітей, 17·00 Габр. Фуре: Соната на скрипку та фортепян із гр. пл., 17·25 Тих геройки, 17·35 Концерт Ерізнового хору, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·13 Сільва рерум, 18·15 На польську ноту — концерт мандоліністів, 18·45 Справи населення та краю, 19·00 Спів у супр. фортепяну, 19·20 Гутірка, 19·30 Два подвірні музики, 19·55, 19·56 Спорт. вісти, **20·00—20·05 Концерт Дарії Бандровської (пісні: Людкевича, Степового, Козицького, Баранського),** 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Проти брехні в поезії, 21·40 Пісні в супр. форт., 22·15 Сальон. муз., з гр. пл., 23·05 Танк. музика.

Четвер, 24. січня 1935.

6.45 Раншня авдиція, 7.50 Концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03, 15.30 Трансмісія з Варшави, 17.50 Листи і програми, 18.00 Сільва рерум, 18.15 Трансмісія з Варшави, 19.00 Плити, 19.20 Трансмісія з Варшави, 19.30 Плити, 19.45 Програма на черговий день, 19.50 Трансмісія з Варшави, 19.56 Спортові вісти, 20.00, 22.15, 23.00 Трансмісія з Варшави, 22.45 Про сучасну авангардову прозу.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·95, Париж 34·94, Берлін 212·75, Цюріх 171·45, Голяндія 357·95, Прага 22·13, Італія 45·27, Нюйорк кабель 5·31 3/8, Нюйорк чеки без трансакції.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22. січня п. р. з приводу зниджкової тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зниджкова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Крім цього устійнив дефінітивні ціни за масло від 11. до 16. січня п. р. на **2·30** зол., від 17. до 19. січня ц. р. **2·10** зол.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. січня ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці льоко подвіря птахозбиральні „М. С." у Львові, (вул. Б. Глованького 23):

Когути мол.	I. кл.	за 1 кг.	0·85 зол
Кури „	„	„	0·95 „
Качки	„	„	1·00 „
Індики	„	„	0·95 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВАННИ, насідн. балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14
811 9-10

ПРИЙМУ НА МЕШКАННЯ панночки або панів з утриманням від зараз. — Зголошення: вул. Супінського 16/I. двері ч. 4.
889 1—2

МАШИНУ до писання українську „Klein-Adler" за 175 продає „Машинополь" Сикстуська 9.
890 1-2

ПОДЯКА.

Щиру подяку складаю В. П. Лікарям д-ров хірургові Литові Урачинському, директорові Загодньої Лічниці у Львові і д-рові дитячих недуг **Осипові Філясові** за лічення внучки Ірени Козловської. Належиться Їм подяка передовсім тому, що піднялися й успішно лічать недугу, якої лічення не хотіли піднятися варшавські лікарі.
888

НЕСТОРОВА.

„Христос наша сила"

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно-моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поширився в рекордовому числі між читачами, а то тому що є цікавий, богато ілюстрований і приносить вістки, що обіймають потреби цілого життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 1·20, річно 2·40. —

Тому не отягайтеся, а шліть передплату на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації:
Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.
конто П. К. О. Львів 505,024

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в коміс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

		ціна	почтова пересилка
Евген Чикаленко:	**Спогади** Частина I. II. III.	4·50 зол.	0·50
	Окрема частина по зол 1·50		
Ст. Левинський:	**З японського дому**	1·50 „	0·25
М. Рудницький:	**Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·50
Е. Бронте:	**Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·50
Проспер Меріме:	**Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде	**Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·50
Володимир Островський:	**Сміх землі**	0·30 „	0·15
Микола Матіїв Мельник:	**Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк:	**Безпугні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк:	**Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк:	**Белей і Кониський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран:	**Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстов. шпальти . 4 оголошенєві шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0·35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0·15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка		1/1	зол. 480·—
„	„	1/2	„ 250·—
„	„	1/4	„ 130·—
„	„	1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.